

2022. gada 15. jūnijā
Nr. 3.6/2022-60

Godātais komisār Dombrovska kungs!
valdis.dombrovskis@ec.europa.eu

Par atbalstu “ES dabas pakotnei”

22. jūnijā Jums būs iespēja vienoties par “ES dabas pakotni”, kas ir izsludināta Eiropas Zaļajā kursā, bet diemžēl tās tālākā virzība ir krietni kavējusies. Šajā pakotnē ir divi tiesību aktu priekšlikumi: jauni tiesību akti par liela mēroga dabas atjaunošanu (ES Dabas atjaunošanas likums) un Pesticīdu ilgtspējīgas izmantošanas direktīvas pārskatīšana. Šiem abiem tiesību aktu priekšlikumiem ir potenciāls sasniegt reālas izmaiņas bioloģiskās daudzveidības, klimata un cilvēku veselības jomā. Tām būs arī liela pozitīva ietekme uz Jūsu atbildības jomu Komisijā, tostarp, ilgtspējīgu darbavietu nodrošināšanu un ilgtspējīgām investīcijām un inovācijām.

Eiropas pilsoņi, zinātnieki un uzņēmēji, kā arī Eiropas Parlamenta (EP) deputāti un dalībvalstis mēnešiem ilgi ir aicinājuši publiskot šos divus tiesību aktus:

- Eiropas pilsoņu iniciatīvas “Glābiet zemes un lauksaimniekus” ietvaros vairāk nekā 1,2 miljoni cilvēku aicināja līdz 2030. gadam par 80% samazināt ķīmisko pesticīdu lietošanu, lai aizsargātu apputeksnētājus;
- vairāk nekā 100 000 ES pilsoņu 2021. gada pavasarī sabiedriskās apspriešanas procesā lūdza nekavēties ar dabas atjaunošanas likuma pieņemšanu;
- 2022. gada martā, 2022. gada februārī un 2021. gada decembrī vairāk nekā 160 NVO mudināja Komisiju nodrošināt priekšlikumu savlaicīgu pieņemšanu Dabas atjaunošanas likumam un Pesticīdu samazināšanas likumam;
- aicinājumam uz savlaicīgu un vērienīgu Dabas atjaunošanas likumu pievienojās arī uzņēmumi un to apvienības no enerģētikas nozares, ar enerģiju nesaistītās ieguves nozares, tekstilrūpniecības nozares un vairākas citas uzņēmēju grupas;
- arī akadēmiskās aprindas un zinātnieki nosūtīja Komisijai aicinājumu: 33 Eiropas ekspertu tīkli un apvienības un vairāk nekā 1400 zinātnieki pieprasa ambiciozu ES Dabas atjaunošanas likumu;
- vairāk nekā 600 zinātnieku un ekspertu mudināja pārveidot pārtikas sistēmu, ņemot vērā trūkumus, ko atklāja Ukrainas krīze;
- liels skaits EP deputātu nosūtīja vairākas starppartiju vēstules, kurās aicināja savlaicīgi pieņemt Dabas atjaunošanas likumu un pārskatīt tiesību aktus par pesticīdu ilgtspējīgu izmantošanu, tostarp vēstuli, kurā uzsvērtā nepieciešamība sasniegt stingrus mērķus jūru aizsardzības jomā;

- 2022. gada martā vides ministri no septiņām dalībvalstīm nosūtīja vēstuli, kurā pauda bažas par paredzamo Dabas atjaunošanas likuma kavēšanos un uzsvēra priekšlikuma savlaicīgu pieņemšanu.

Pēc abu tiesību aktu priekšlikumu publicēšanas kavēšanās ES tagad ir skaidri jāparāda, ka tā nostājas savu pilsoņu pusē, īstenojot Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju un stratēģiju “No lauka līdz galdam”, kā arī pārskatot Pesticīdu ilgtspējīgas izmantošanas direktīvu un Dabas atjaunošanas likumu. Tas jā dara nekavējoties, ar vērienu un drosmi.

Plānotās regulas ir ļoti svarīgas, lai risinātu savstarpēji saistītās klimata un bioloģiskās daudzveidības krīzes, un tās sniegs būtisku ieguvumu cilvēku veselībai un labklājībai, dabai, klimata pārmaiņu mazināšanai un pielāgošanās spējai, ilglaicīgam pārtikas nodrošinājumam, kā arī ekonomikai. Lai izmantotu šo milzīgo potenciālu, regulām jābūt vērienīgām un pietiekamām un tās nedrīkst kavēties.

Svarīgi piebilst, ka ES tiesību akti šajos divos jautājumos ir ļoti svarīgi arī vienlīdzīgas konkurences apstākļu nodrošināšanai Eiropas Savienībā.

Latvijā tikai 10% no ES nozīmes dzīvotnēm ir labvēlīgā aizsardzības stāvoklī, 45% stāvoklis ir nelabvēlīgs un 38% — nelabvēlīgs un turpina pasliktināties. *Natura 2000* aizsargājamās sauszemes teritorijas aizņem 12% no Latvijas sauszemes kopplatības, kas ir 2. zemākais rādītājs visā ES.

Latvija laikā no 2011. līdz 2019. gadam piedzīvojusi ES otro visstraujāko pesticīdu pārdošanas pieaugumu (+54%) pēc Kipras (+101%). Tā nav tikai tendence, jo esam starp līderiem arī faktiskā lietojuma ziņā Ziemeļeiropas reģionā, kur Latvija ir otrajā vietā, ja salīdzinām pārdoto pesticīdu daudzumu pret aramzemes platību.

Mēs paļaujamies uz Jūsu atbalstu Kolēģijā, lai nodrošinātu, ka divi galvenie tiesību aktu priekšlikumi 22. jūnijā tiks iesniegti visvērienīgākajā formā, lai nodrošinātu nepieciešamo plaša mēroga rīcību un lai risinātu savstarpēji saistītās bioloģiskās daudzveidības, piesārņojuma un klimata krīzes cilvēces interesēs.

Ar cieņu -
Andrejs Briedis
Latvijas Dabas fonda Padomes priekšsēdētājs

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU